

**MEĐUNARODNA ISTRAŽIVAČKA AKADEMIJA NAUKA I
UMETNOSTI - MIANU -**

**EKOLOŠKO PREDUZETNIŠTVO
INCEPTIO ECOLOGICA**

**EKOLOŠKO PREDUZETNIŠTVO
INCEPTIO ECOLOGICA**

VLADICA RISTIĆ

VLADICA RISTIĆ

„Natura magistra est, inceptor discipulus“

Beograd, 2026.

МЕЂУНАРОДНА ИСТРАЖИВАЧКА
АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ - МИАНУ
INTERNATIONAL RESEARCH ACADEMY OF
SCIENCE AND ART - IRASA

Vladica Ristić

EKOLOŠKO PREDUZETNIŠTVO
INCEPTIO ECOLOGICA

Beograd,
2026.

Akademik MIANU dr Vladica Ristić, redovni profesor

EKOLOŠKO PREDUZETNIŠTVO - *INCEPTIO ECOLOGICA*

Izdavač

MIANU – Međunarodna istraživačka akademija nauka i umetnosti
Kašikovićeve 1a, 11050 Beograd, www: mianu.org.rs

Za izdavača

Akademik dr Slobodanka Đolić, profesor emeritus

Urednik

Akademik MIANU dr Mirko Smoljić, redovni profesor

Recenzenti

Akademik MIANU dr Ivo Andrijanić, profesor emeritus
Akademik MIANU dr Vjekoslav Budimirović profesor emeritus
Akademik MIANU dr Marija Maksin, profesor emeritus
Akademik MIANU dr Radivoj Prodanović , redovni profesor
Akademik MIANU dr Marko Kolaković , redovni profesor

Tiraž

500

Dizajn korica

Akademik MIANU dr Vladica Ristić, redovni profesor

Grafički prelom i štampa

Instant system, Beograd

Beograd, 2026. godine

ISBN:978-86-81512-26-5

Predgovor

Svet koji nas okružuje više ne pristaje na logiku rasta po svaku cenu. Naučili smo da ekonomija i priroda nisu dva paralelna kosmosa, već jedan isti organizam koji diše istim plućima. Kada to zaista prihvatimo, dilema „profit ili planeta“ prestaje da postoji – i otvara se prostor za novu paradigmu: **prosperitet unutar granica ekosistema**.

Ekološko preduzetništvo je odgovor te paradigme. U njemu preduzetnik postaje **arhitekta regeneracije**: osmišljava proizvode koji traju, tokove materijala koji kruže, usluge koje rasterećuju resurse i navike koje vraćaju smisao zajednici. U tom pogledu, otpad je sirovina, manjak je podsticaj za inovaciju, a kriza – poziv da se stvore pametniji modeli.

Ova knjiga nije priručnik, niti katalog gotovih recepata. Ona je **radionica i putopis** kroz ideje, alatište za hrabre i radoznale, mapa koja više nudi pravce nego tačke. Pitanja su ovde jednako važna kao odgovori; eksperiment je ravnopravan planu.

Napomena čitaocu: sve formule u knjizi koje nisu praćene referencom jesu **autorske, inovativne formule** – proistekle iz istraživanja i primene u praksi. Svi grafikoni i ilustracije su **originalne vizualizacije autora**, nastale na osnovu stvarnih podataka, prototipova i projekata uključenih u ovo istraživanje.

Za koga je ova knjiga?

Za sve koji žele da izađu iz teorije i zakorače u praksu: studente i nastavnike, preduzetnike i menadžere, timove u lokalnim samoupravama, udruženja i neformalne grupe. Ukratko – za svakoga ko je spreman da deluje.

Šta ćete u njoj pronaći?

- ❖ **Kako da kreirate kružne proizvode i usluge**: od prve skice i pretpostavke, do prototipa, pilota i širenja.
- ❖ **Okvir merenja učinka** u kom resursi, zdravlje i poverenje stoje rame uz rame sa prihodom.
- ❖ **Platna, liste i mikro-alate** za brzu procenu izvodljivosti i rizika.
- ❖ **Studije slučaja** u kojima se male inicijative pretvaraju u lokalne (a potom i nacionalne) standarde.

Kako čitati ovu knjigu?

Ne linearno, već **po tragovima koji su potrebi**. Odaberite jednu temu – vodu, energiju ili otpad – i povedite je sa sobom u komšiluk, na posao, u školu, u opštinu. Primena je deo čitanja:

- ❖ ugradite kružni dizajn od prvog crteža (popravlljivo, deljivo, reciklabilno),

- ❖ merite ono što je zaista važno (uštede resursa, zdravlje, nova radna mesta, učešće građana),
- ❖ delite podatke i procese, da bi drugi mogli da kopiraju i unaprede,
- ❖ povežite škole, opštine, mala preduzeća i istraživače – **mreže nose promenu, ne pojedinci.**

U ovoj knjizi etika nije fusnota, nego operativni sistem: transparentnost, poštenje i briga za ljude i prostor nisu kočnice performansi – one su uslov da performanse traju. Tehnologija je sredstvo, ne cilj: koristimo je da smanjimo otisak, ne da bismo ga opravdali. U centru svega ostaje čovek – njegove potrebe, dostojanstvo i pravo na zdravu sredinu. Ako postoji jedna rečenica koja sažima duh stranica pred vama, onda je to: kada ekonomija nauči da računa onim što je zaista skupo – vodom, vremenom, poverenjem i prirodom – raste i profit i kvalitet života.

Zato ovu knjigu ne čitajte ćutke. Uđite u nju kao u radionicu: isprobajte alate, prilagodite formule (posebno one autorske), precrtajte grafikone po meri svog konteksta. Izađite sa planom koji sutra može da se testira u vašem gradu ili selu. To je smisao ekološkog preduzetništva – da priroda, zajednica i biznis napokon govore istim, ljudskim jezikom. Knjiga je prevedena i objavljena na engleskom jeziku pod nazivom „Ecological entrepreneurship”.

Autor

Uneti na kraju knjige CIP:

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

RISTIĆ, Vladica, 1974-

Ecological entrepreneurship: inceptio ecologica / Vladica Ristić. -
Belgrade: MIANU - International research academy of science and
arts, 2026 (Belgrade: Instant system). - 260 str.: graf. prikazi, tabele ;
25 cm

Izv. stv. nasl.: Ekološko preduzetništvo. - Autorova slika. - Tiraž 500. -
About the author: str. 259. - Bibliografija: str. 246-258.

ISBN 978-86-81512-27-2

а) Предузетништво -- Одрживи развој
334.722:502.131.1

COBISS.SR-ID 186000137